

Nyilas banditák gyilkos garázdálkodása az árvaházban

Szabó „testvér” lőszer után kutatott és munició helyett az árvák pénzét és téli ruháit rabolta el

1944 telén a Vilma királynő-uti árvaház már egyetlen üszkös rommal maradt. Csak a pincehelyiségek maradtak használható állapotban. Ebben a szűk, levegőtlen, dermesztően hideg szuterénben szorongott 400 gyermek. A vízvezetékcsöveket szétszaggatta a gránát, az ápolónővér hőmérvével járta végig az apróságokat és jegyzőkönyve lapjain szaporodtak a bejegyzések: világítást néhány olajmécses libegő fénye szolgáltatott... Alvásról, igazi pihenésről szó sem lehetett: a gyerekek ott üldögéltek a máladózó falak mentén riadtan. A nevelők, — kiegészítve, álmalanságtól és láztól tántorgó tanárok, — keményen küzdöttek a gyermekekért: lapjain szaporodtak a bejegyzések: skarlát... tüdőgyulladás... béluhurut... A kis betegeket az elkülönítőbe rakták. A betegszoba ablakait kitépte a légnyomás, mennyezete is minden pillanatban beomlással fenyegetett! A vízzel takarékoskodni nagyon kellett. A harmadik házból hordozták az ivóvizet, de csak éjnek évadján lehetett átosonni a kerteken, mert pergőtűz süvöltött végig az utcákon. Az árvaház udvarában már jónéhány sír domborodott. Hősök sírjai: hősök pihentek itt, orvosságot, élelmet, vagy talán egy korty vizet próbáltak szerezni 400 pusztulásra szánt gyereknek.

Csattog a puszkatus az árvaházban...

Karácsony napján a leghevesebb ágyúzás közben jelentek meg a nyilas hóhérok a gyermekotthonban. Egyenesen az igazgatóhoz rontottak be. Szabó testvér megkezdte a vallatást:

— Jelentést kaptam, hogy maguk itt aranyat dugdosnak, meg idegen valutákat... és hogy lőszer is van a háznál, mert valami merényletre készülnek.

Roboz Ottó dr., törékeny emberke, önérzetesen védekezik:

— Ez gyermekmenhely! Nekünk nincs semmi dugdosni és titkolni valónk!

— És hogy állunk a katonaszökevényekkel?!

Az igazgató elsápad. A romházban Roboz tudtával és beleegyezésével katonák bujkáltak, akik nem voltak hajlandók a náci hordával együtt harcolni.

— Itt csak gyermekek vannak és az ápoló személyzet! — mondta.

Szabó, mint a fenevad, amely nyomott kapott s most táguló orrcimpákkal indul a vér szaga után, boldogan vihog:

—Na majd én kipiszkálom az ipséket.

A nyomozás első teendője megfélemlíteni a szerencsétlen gyerekeket. Egyik kézigránát a másik után robban, egyik sortűz követi a másikat s a pincehelyiségben csattog a puszkatus, a gyerekek sivalkodása pillanatok alatt olyan pánikot teremt, hogy a szűk térségben véresen gázolják egymást a kicsinyek. Valahol ajtó recsen, majd diadalmas ordítás hallatszik: a brigantik megtalálták az árvaház szegényes éléskamráját: Hegedüs néni, a gazdaasszony odarohan és testével fedezi a kincsként őrzött lisztet, cukrot, margarint. A hős asszony sikoltozik:

— Ez az árváké! Ebből senki nem vihet egy falatot sem!

Dulakodni kezd az egyik rablóval, de néhány ökölcsapás elhallgatja az idős asszonyt. A martalócok most bajonettel hasogatják fel a zsákokat, tördelik szét a ládákat. Otthoni élestaruk nyilván tele van rablott holmival, mert nem kell nekik se liszt, se margarin. De hogy rombolási szenvedélyüknek eleget tegyenek, a drága holmit széttiporják a földön, aztán beszenyeznek...

Közben fent folyik a vallatás: 4—5 éves gyermekeket hasogat össze a korbács s a gyilkolásban durvult öklök elemista lánykákon próbálják ki erejüket. Félórai tortúra után valaki kiböki, hogy hol van az árvaház kasszája s hová rakták a kincsetérvő téli ruhákat. Pillanat múltán egymásnak esnek a testvérek s majdnem tűzharcra kerül sor, úgy összemarakszanak a koncon. Szabó újabb paranccsal vet véget a verekedésnek:

— Sorakozó! Indulunk a kölykökkel a Párizsba.

Pár perc múltán több mint 300 gyerek áll lent az utcán. Szabó a létszámot összehasonlítja az árvaház névsorával. Diadalmasan fel ordít:

— Egy csomó kölyök hiányzik!

Mária nővér csendesen jelenti:

— Rendeteg betegünk van. Járásképtelenek...

A testvérek röhögnek:

— Itt bizony még a hulláknak is sorakozni kell. Majd mi döntjük el, hogy ki beteg. Aki igazán beteg, annak mi majd segítünk megdöglenni.

A súlyos beteg gyermekeket is kirángatják az ágyból

A brigantik rohannak az elkülönítő felé. Kilincset nem használnak, puskatással verik szét az ajtót. Valamelyik ráordít a betegekre:

— Sorakozó!

— A kicsinyek fel vannak ugyan öltözve, mert a dermesztő hidegben ruhástól bújtak az ágyba, de cipő nincs egyikükön sem. Persze fel szeretnék húzni a lábbelit, de a nyilas erre sem engedélyez időt.

— Úgy jössz, ahogy vagy! Arra a pár órára, míg életben maradsz, nincs szükség ilyesmire. Úgyis a Dunába rúgunk, oda jó lesz a fagyott lábbal is!

— Tüdőgyulladásos gyerekek, 39—40 fokos lázzal, skarlátosok, diftériások bújnak elő a pincéből és mezítláb topognak a jeges sárban.

Az egyik nyilas bűnöző most oda szól a vezetőnek:

— Át kell kutatni az épületet! Addig hadd álldogáljanak kicsit,

úgyis panaszkodtak, hogy nagyon lázasak és melegük van!

A szomszéd villa Milotay István főszerkesztő tulajdona. Milotay úr most az ablakból gyönyörködhet mocskos munkája eredményében. Milotay úr dolgozószobájában bronzkandalló terjeszti a meleget és rablott perzsaszőnyegek teszik otthonossá a hazugság mesterének házatáját. Milotay úr német barátaival poharazik, miközben kint mezítlábas gyerekek, sapka, télikabát, pullover nélkül indulnak a halálba.

Az épületet még egyszer végigkutatják a nyilasok. A lépcsőház alatt két katonaszökevény buvik meg, de nem találják meg őket.

Kint az utcán ezalatt megkezdődik a motozás. Az árva gyerekektől elszedik a szüleikre emlékeztető amuletteket, a 10—20 pengős megtakarított kis zsebpénzüket. Félte őrzött fényképek hullanak a sárba és ereklyék, finom vékonyka szálak, melyek e pusztuló gyereksereget az elsüllyedt otthon emlékéhez fűzték.

Az árvaház romhalmaza fölött lassan bontja szárnyát az alkonyat. Karácsony estje közeledik. Az evangélikus templom nyitott kapuján kiáramlik az orgonaszó és a hívők kórusa az érkező csodát, a jászolból szertesugárzó Csodát köszönti. A Gyermeket dicsőíti a dal és a ma meggyötört gyermeke megy mezítlábasan új szörnyűségek, új szenvedések Golgotája felé.

Gál György Sándor